

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Martina Jachury a soudkyň JUDr. Jany Tondrové a Mgr. Nadi Pínové a ve věci

žalobce: **MUDr. D. H.**, narozený dne xxx
trvale bytem xxx, xxx,
adresa pro doručení xxx, xxx,
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Sokolem
sídlem Sokolská 60, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2

o zaplacení 4 514 030 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 6. září 2019, č. j. 27 C 249/2011-417

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** v zamítavém výroku III. co do částky 98 600 Kč s příslušenstvím **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 98 600 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % ročně z této částky od 11. 8. 2011 do zaplacení, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku; jinak **se** v tomto výroku co do částky 4 153 950 Kč s příslušenstvím rozsudek soudu prvního stupně **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů

III. Žalovaná je povinna nahradit státu na účet Obvodního soudu pro Prahu 2 náklady řízení ve výši 17 869 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zastavil řízení co do částky 4080 Kč (výrok I), žalované uložil povinnost zaplatit žalobci 257 400 Kč s příslušenstvím ve formě zákonného úroku z prodlení z této částky od 11. 8. 2011 do zaplacení a z částky 772 960 Kč od 11. 8. 2011 do 20. 12. 2011 (výrok II.), zamítl žalobu ve zbývající části, tedy co do částky 4 252 500 Kč s příslušenstvím (výrok III.) a rozhodl, že žalobce je povinen nahradit žalované náklady řízení ve výši 1 026 Kč (výrok IV.) a státu náklady řízení ve výši 12 329,50 Kč, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku. Výrokem VI. bylo žalované uloženo zaplatit státu náklady řízení ve výši 5 539,50 Kč.
2. Tato soud prvního stupně rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal náhrady škody a nemajetkové újmy, která mu měla vzniknout v důsledku nezákonného rozhodnutí, když trestní stíhání žalobce skončilo pravomocným zprošťujícím rozsudkem.
3. Žalovaná s žalobou nesouhlasila, uvedla, že žalobce byl již uspokojen se svým nárokem na náhradu škody za zaplacený soudní poplatek 13 000 Kč, obhajněm 609 960 Kč a zadostiučiněním za trestní stíhání v celkové výši 150 000 Kč, celkem 772 960 Kč, což žalovaná považuje za dostačující a další nároky považuje za nedůvodné.
4. Soud prvního stupně vyšel z toho, že dne 27. 9. 2000 bylo Policií ČR, Úřad vyšetřování hl. m. Prahy, 2. Odbor ČVS:ÚVP-2023/295-2000 podle § 160 odst. 1 trestního řádu zahájeno trestní stíhání žalobce jako obviněného z trestného činu pomoci podle § 10 odst. 1 písm. c) trestního zákona k trestnému činu podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 4 trestního zákona. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2009, č. j. 2 T 4/2006-4564 byl žalobce zproštěn obžaloby, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem, a poškození byli se svými nároky na náhradu škody odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních. Sdělení obvinění podle § 160 odst. 1 tr. řádu je nezákonným rozhodnutím ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. v případě, kdy trestní stíhání neskončí pravomocným odsouzením (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2003, sp. zn. 25Cdo 1487/2001). V daném případě byl žalobce obžaloby zproštěn, čímž mu vznikl nárok na náhradu škody, resp. nemajetkové újmy z titulu vydání nezákonného rozhodnutí dle § 7 odst. 1 a § 31a odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. Žalobce svůj nárok uplatnil u žalované dne 10. 2. 2011, žalovaná jeho žádosti vyhověla jen z části, jak uvedeno shora.
5. V průběhu řízení vzal žalobce žalobu co do částky 4 080 Kč zpět, když tato částka byla žalovanou zaplacená a představovala náklady na obhajobu za poskytnuté služby před odvolacím soudem. Soud prvního stupně proto postupoval podle § 96 odst. 1, 2 o. s. ř.
6. Nároky žalobce se sestávaly jednak z částky 5 960 Kč, představující náklady žalobce na právní stanovisko advokáta JUDr. Tomáše Pohla, které bylo založeno do trestního spisu. Soud prvního stupně dovodil, že se nejedná o náklady právního zastoupení, neboť JUDr. Pohl žalobce v trestním řízení nezastupoval a stanovisko, které žalobce předložil nelze chápat jako účelně vynaložený náklad.
7. Druhým nárokem byl nárok žalobce na náhradu ušlého zisku ve výši 1 890 000 Kč za období od 1. 4. 2004 do 29. 9. 2010, kterého měl žalobce dosahovat na pozici ředitele divize xxx u společnosti xxx, nebýt jeho trestního stíhání. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že příčinou ušlého zisku

není trestní stíhání žalobce, ale rozhodnutí majitelů společnosti xxx o tom, že divize v ČR nebude fungovat. Nadto žalobce v období od 1. 12. 2004 nebyl v České republice a tím došlo k přetržení příčinné souvislosti mezi tvrzenou škodou spočívající v ušlém zisku a trestním stíháním žalobce. V období od 1. 4. 2004 do 30. 11. 2004 nemohl dle nalézacího soudu ušlý zisk žalobci vzniknout, neboť divize xxx společnosti xxx omezeně fungovala, žalobce pro společnost fakticky funkci ředitele vykonával a pobíral odměnu 20 000 Kč měsíčně. Bylo na rozhodnutí vedení společnosti, zda divize bude nadále fungovat, a nebylo důvodem ukončení její činnosti, že žalobce byl trestně stíhán. Tyto skutečnosti dle soudu prvního stupně svědčily pro závěr, že mezi nezákonným trestním stíháním a tvrzeným ušlým ziskem není příčinná souvislost, proto soud žalobu o zaplacení 1 890 000 Kč jako nedůvodnou zamítl.

8. Třetím nárokem žalobce byl nárok na zaplacení částky 144 000 Kč za ztížení společenského uplatnění dle položky 016 vyhlášky č. 440/2001 Sb. ve výši 1200 bodů. Žalobce svůj nárok odvíjel od dlouhotrvajícího trestního řízení, které mělo špatný vliv na jeho duševní zdraví, když znalec konstatoval xxx xxx xxx xxx. Soud prvního stupně po té, co si nechal vypracovat znaleckým ústavem znalecký posudek, uzavřel, že tento nárok je zcela oprávněný a požadovanou částku 144 000 Kč žalobci přiznal.
9. Dalším nárokem žalobce bylo zadostiučinění za nemajetkovou újmu, kdy žalobce požadoval částku 2 000 000 Kč. Žalobce tvrdil, že trestní řízení bylo v důsledku velkého počtu poškozených, kde se jednalo o zneužití vkladů tisíce občanů v družstevní záložně – Xxx Xxx Xxx záložna, značně medializováno ve všech médiích, ať už v televizi, rozhlase, tiskovinách. V důsledku zahájeného trestního stíhání žalobce také musel přehodnotit svůj plánovaný úmysl se svou manželkou přivést na svět jejich společné dítě, přičemž následně v důsledku zdravotních komplikací manželky, již nemohli mít dítě vůbec. Za újmu na ztrátě možnosti mít se svou manželkou a životní partnerkou vlastní děti požaduje částku 250 000 Kč. V důsledku ataků veřejnosti a osob z blízkého okolí na oba manžele tito byli nuceni za účelem alespoň zmírnění dopadů na život manželky, přistoupit k rozvodu jejich manželství. Trestní stíhání mělo dopad i na profesní život žalobce, který jako atestovaný xxxx s kvalifikací vedoucího lékaře v oboru xxx v důsledku ztráty důvěryhodnosti jeho osoby, která k povolání lékaře – xxx, nepochybně náleží, měl zamezen přístup do odborných zdravotnických zařízení, která jsou specializovaná na výkon xxx xxx. Žalobce dále požadoval nemajetkovou újmu za nepřiměřenou délkou trestního řízení, které trvalo 10 let, a to od 27. 9. 2000 do 29. 9. 2010. V této souvislosti požadoval žalobce peněžité zadostiučinění ve výši 370 000 Kč.
10. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalovaná poskytla žalobci částku 150 000 Kč jako odškodnění nemajetkové újmy, když pouhé konstatování nezákonnosti rozhodnutí nebylo postačující. Nalézací soud konstatoval, povaha trestné činnosti (trestný čin proti majetku), pro kterou byl žalobce stíhán, zpravidla působí značné společenské odsouzení stíhaného, trestní řízení bylo medializováno, nemohlo však zásadně zasáhnout osobnost žalobce ani rodinný život, zásahy do profesního života nebyly rovněž zjištěny. Nalézací soud neshledal příčinnou souvislost mezi trestním stíháním a skutečností, že manželka žalobce nemůže mít děti. Zároveň soud prvního stupně zohlednil i obdobné případy a z těchto důvodů přiznanou částku považoval za přiměřenou a i tento nárok žalobce považoval za nedůvodný. Za délku řízení pak žalobci přiznal základní částku ve výši 162 000 Kč, když vycházel z částky 18 000 Kč za každý rok řízení, tuto snížil o 40 %, neboť věc byla složitá po skutkové i právní stránce, naopak ji zvýšil o 10 % za postup orgánů veřejné moci během řízení a takto dospěl k částce 113 400 Kč, kterou je žalovaná žalobci povinna uhradit. Celkově žalobě vyhověl co do částky 257 400 Kč.
11. O nákladech řízení rozhodl soud prvního stupně podle § 142 odst. 1 a 3 o. s. ř. za použití ustanovení § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř. a podle poměru úspěchu a neúspěchu ve věci žalobci

uložil žalované nahradit poměrnou část paušální náhrady hotových výdajů podle § 151 odst. 3 o. s. ř. a § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. O nákladech státu bylo rozhodnuto podle § 148 odst. 1 o. s. ř., a to podle výsledku řízení. Náklady se sestávaly z uhrazené odměny za znalecký posudek.

12. Proti nevyhovujícímu výroku III. a proti výrokům o nákladech řízení IV., V. a VI. rozsudku podal žalobce včasné odvolání. Namítal, že soud prvního stupně nepřihlédl ke všem provedeným důkazům, které navíc hodnotil bez dalších souvislostí, a to zejména pokud jde o nárok na náhradu ušlého zisku. Provedené důkazy i výpovědi svědků musí vést k závěru, že žalobce, nebýt trestního stíhání, by byl jmenován ředitelem divize a příčinná souvislost mezi ušlým ziskem a nezákonným stíháním byla prokázána. Zpochybnil závěry svědka P., který působil nedůvěryhodně a navrhl jeho nový výslech a konfrontaci s ostatními svědky či listinami. Částka 1 890 000 Kč pak odpovídá minimální fixní odměně od 1. 4. 2004 do 31. 5. 2005 ve výši 20 000 Kč měsíčně a od 1. 4. 2004 do 29. 9. 2010 ve výši 25 000 Kč měsíčně. Ohledně nároku na zadostiučinění nemajetkové újmy je soudu prvního stupně vytýkáno, že rovněž náležitě neposoudil vliv trestního stíhání na život žalobce, který dodnes trpí xxx xxx xxx. Odškodnění ve výši 150 000 Kč je nedostatečné vzhledem k dopadům na soukromý, profesní a společenský život žalobce, který byl vystaven extrémní medializaci případu, a to včetně útokům poškozených, kterých byly tisíce. Žalobce byl do té doby bezúhonný člověk, trestním stíháním ztratil 10 let života a ani pravomocné skončení trestního stíhání přístup okolí k žalobci už nezměnilo. Jako nepřiměřenou pak považuje částku, která byla žalobci přiznána za celkovou délku řízení. Samotné trestní řízení bylo od počátku vedeno protiprávně a k zastavení již mělo dojít ve fázi přípravného řízení. K tomu nedošlo, a nestalo se tak ani po podání obžaloby a řízení nedůvodně trvalo až do roku 2010. Vzhledem k závěrům nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2006 sp. zn. IV. ÚS 137/05 pak bylo zřejmé, že ve vztahu k žalobci je věc po skutkové stránce jednoduchá, a soud prvního stupně neměl přistoupit ke snížení základní roční sazby, ale naopak měl zohlednit celkovou nepřiměřenou délku stíhání. Žalobci po celou dobu hrozilo, že bude odsouzen k trestu odnětí svobody, což se i pravomocně stalo. To vše mělo negativní dopad na žalobce a jeho rodinu. Odvolacímu soudu žalobce navrhl, aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu projednání, případně žalobě vyhověl.
13. Žalovaná navrhla potvrzení napadeného rozsudku s tím, že považovala rozsudek soudu prvního stupně za věcně správný, ač původně podala odvolání. Odůvodnění rozsudku považuje za přesvědčivé.
14. Odvolací soud odvoláním napadený rozsudek soudu prvního stupně přezkoumal podle § 212 a násl. o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalobce je z části důvodné.
15. Odvolací soud vycházel ze skutkových zjištění tak, jak byly popsány soudem prvního stupně, neboť průběh posuzovaného soudního řízení zjištěný soudem prvního stupně nebyl mezi účastníky sporný, spornou zůstalo posouzení přiměřenosti délky tohoto řízení a forma a výše přiměřeného zadostiučinění a nároku žalobce na náhradu škody za ušlý zisk.
16. Ohledně nároku na náhradu částky 5 950 Kč se odvolací soud ztotožňuje zcela se závěry soudu prvního stupně a pouze dodává, že podle § 31 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb., náklady zastoupení jsou součástí nákladů řízení a zahrnují v sobě účelně vynaložené hotové výdaje a odměnu za zastupování, která je určena podle zvláštního právního předpisu. Podle odstavce 1 se musí jednat o takové náklady, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení, nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo nápravu nesprávného úředního postupu. Odborné vyjádření, podané jiným advokátem, než který žalobce zastupoval a které bylo soudu v odškodňovaném řízení předloženo, odvolací soud za účelně vynaložený náklad neshledává, a proto jej za škodu nepovažuje. V této části byl proto rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku podle § 219 o. s. ř. potvrzen.

17. Jako správné dále považuje odvolací soud i zamítnutí nároku na náhradu ušlého zisku. Soud prvního stupně řádně odůvodnil své rozhodnutí, když vycházel z výpovědí svědků a předložené listiny. Odvolací soud neshledal důvod pro doplnění dokazování o nový výslech svědka P. či jeho konfrontaci s ostatními svědky, když jako zásadní spatřuje fakt, že by nemohl vést k jinému závěru, než který učinil soud prvního stupně, tedy že nebyla prokázána příčinná souvislost mezi vznikem škody a trestním stíháním žalobce. Bylo prokázáno, že žalobce u společnosti xxx xxx pracoval v průběhu roku 2004 a snažil se uvést v život novou divizi a byl příjemcem odměny 20 000 Kč. Není však žádným důkazem postaveno najisto (alespoň s velikou mírou pravděpodobnosti), že by se jejím ředitelem stal, pobíral odměnu 25 000 Kč, že by tato divize fungovala až do doby skončení trestního stíhání a že by žalobce byl po celou dobu jejím ředitelem. Navíc koncem roku 2004 žalobce odcestoval do zahraničí, výše uvedenou činnost dobrovolně ukončil a tím došlo k přerušení příčinné souvislosti, neboť se jednalo o rozhodnutí žalobce vycestovat, byť jako důvod uváděl obavu z možného nástupu trestu odnětí svobody, poté, co mu byl uložen nepodmíněný trest. Soud prvního stupně proto správně uzavřel, že neshledal příčinnou souvislost mezi trestním stíháním a žalobcem tvrzeným ušlým ziskem. V této části byl proto rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku podle § 219 o. s. ř. rovněž potvrzen.
18. Ohledně nároku na zaplacení zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 2 000 000 Kč pak soud prvního stupně postupoval v souladu s konstantní judikaturou, když v rozsudku ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, vymezil Nejvyšší soud obecná kritéria, která mohou pravidelně indikovat rozsah způsobené nemajetkové újmy ve věcech nároků na náhradu nemajetkové újmy způsobené rozhodnutím o zahájení trestního stíhání, jestliže takové trestní stíhání neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem. *Těmito kritérii jsou povaha trestní věci, délka trestního řízení a následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby. Vedle toho je třeba podle § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. při stanovení formy a výše zadostiučinění přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Těmi budou zejména okolnosti vydání usnesení o zahájení trestního stíhání, projevující se například ve zjištění, že trestní stíhání bylo proti poškozenému zahájeno ze strany orgánů veřejné moci zjevně bezdůvodně nebo dokonce s cílem jej poškodit. Budou jimi ale také okolnosti zahájení trestního stíhání předcházející, popřípadě trestní stíhání poškozeného provádějící, vedoucí k závěru o podílu poškozeného na tom, že proti němu bylo trestní stíhání zahájeno, popřípadě, že proti němu bylo ve vedení trestního stíhání pokračováno, aniž by bylo lze uzavřít, že si trestní stíhání zavínil sám. V této souvislosti je třeba rovněž zohlednit důvody, pro které k zastavení trestního stíhání nebo zproštění obžaloby došlo. Přitom je třeba vycházet z toho, že forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namíste pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.*
19. Soud prvního stupně se v souladu s výše uvedenými kritérii vypořádal, když dovodil, že v případě odsouzení žalobce za trestný čin, pro který byl stíhán, a to pomocí podle § 10 odst. 1 písm. c) trestního zákona k trestnému činu podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 4 trestního zákona, by mu hrozil trest odnětí svobody v trvání pěti až dvanácti let. Nakonec byl žalobce pravomocně odsouzen k 5 letům odnětí svobody, trest však nenastoupil. Tyto skutečnosti osvědčují závěr, že zadostiučinění ve formě pouhého konstatování není dostačující. Sama žalovaná pak poskytla odškodnění ve výši 150 000 Kč. Odvolací soud však na rozdíl od soudu prvního stupně tuto částku nepovažuje za přiměřenou všem okolnostem případu, a to i ve srovnání s obdobnými případy. Výše zadostiučinění přiznaného podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. na náhradě nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, musí odpovídat výši zadostiučinění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují; významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Nelze-li nalézt takový případ, který by se v podstatných znacích shodoval s projednávanou věcí, je třeba provést srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy (např. z titulu odpovědnosti státu za nezákonné omezení osobní svobody, nepřiměřenou délku řízení,

náhrady nemajetkové újmy na zdraví ve formě bolestného nebo ztížení společenského uplatnění, újmy na osobnostních právech v rámci ochrany osobnosti, újmy z titulu porušení zákazu diskriminace podle obecné úpravy i v pracovněprávních vztazích apod.). Soud přitom neopomene uvést podstatné společné a rozdílné znaky a v odůvodnění svého rozhodnutí vysvětlit, jakým způsobem se tyto společné a rozdílné znaky promítly do výše stanoveného zadostiučinění, tj. z jakého důvodu je přiznané zadostiučinění přiměřené ve srovnání s jiným zadostiučiněním přiznaným z jiného právního důvodu. Nebude-li možné postupovat ani podle jiného případu náhrady nemajetkové újmy, je třeba stanovit přiměřené zadostiučinění v takové výši, která bude odpovídat ekonomické realitě České republiky a tomu, co by obecně bylo vnímáno jako spravedlivé (např. s ohledem na cenovou úroveň nebo výši průměrné mzdy). Odvolací soudu jako příklad uvádí rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 10 C 116/2013, kde řízení trvalo 9 let a 4 měsíce, poškozenému hrozil trest odnětí svobody v délce 5 až 12 let, jednalo se majetkovou trestnou činnost, poškozený byl ve vazbě, zásah do profesního života zjištěn nebyl, zasažen byl jeho rodinný život a věc byla medializována. Výše poskytnutého odškodnění činila 100 000 Kč. Částka 180 000 Kč byla přiznána ve věci sp. zn. 25 C 274/2017, kde poškozenému hrozilo 8 let odnětí svobody, byl bezúhonný, zasaženo bylo jeho duševní zdraví, osobní a profesní život trestním stíháním zasažen nebyl.

20. Důvod, pro který byl žalobce zproštěn obžaloby, je pak třeba zohlednit i při rozhodování o požadovaném zadostiučinění. Jak uvedl Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 590/08, každé trestní stíhání ovlivňuje osobní život trestně stíhaného, na kterého je sice do okamžiku právní moci meritorního rozhodnutí třeba pohlížet jako na nevinného, avšak samotný fakt trestního stíhání je zátěží pro každého. Již samotné trestní stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, a to tím spíše, jedná-li se o obvinění „liché“, což je posléze pravomocně stvrzeno zprošťujícím rozsudkem soudu, podle něhož se skutek, z něhož byl jednatel obviněn a obžalován, nestal, případně nebyl trestným činem. Z vyložení vyplývá, že důvod zproštění obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu je pro žalobce druhý nejpriznivější, tudíž hledisko způsobené nemateriální újmy je naplněno intenzivněji.
21. Žalobce tvrdil negativní dopady trestního stíhání v několika oblastech, bylo proto na žalobci, aby jednotlivé újmy a jejich příčinu prokázal. Pokud jde o medializaci případu, ta sice byla ve všech mediálních prostředcích, osobu žalobce však zmiňovala okrajově a jednalo se spíše o informativní charakter. Jako zásah do osobního života odvolací soud spatřuje soužití s nejbližším okolím, tedy sousedy, kteří i v důsledku medializace případu se k žalobci a jeho manželce chovali nevhodně. Vliv na rodinný život nebyl prokázán, když sice manželství žalobce a jeho manželky bylo rozvedeno, avšak pouze z důvodu ochrany majetku, manželé se následně sezdali a manželka žalobce potvrdila, že jejich manželství je pěkné. Jiné skutečnosti, které jako zásah do rodinného života žalobce uváděl, nebyly před soudy prokázány, přičemž skutečnost, že manželka žalobce nemůže mít v důsledku svého zdravotního stavu děti je sice politování hodná, ale nebylo prokázáno, že by se tak stalo v příčinné souvislosti s trestním stíháním. Žalobce má dodnes xxx xxx, tato otázka však byla vyřešena samostatným nárokem. Negativní roli nepochybně sehrála délka řízení, na druhé straně žalobce nebyl vazebně stíhán. Odvolací soud proto na rozdíl od soudu prvního stupně částku 150 000 Kč, kterou žalovaná žalobci jako odškodnění poskytla vzhledem ke všem okolnostem případu, za přiměřenou nepovažuje, a to i vzhledem k délce řízení a nárok uznal důvodným co do částky 50 000 Kč a zamítavý výrok napadeného rozsudku soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě co do částky 50 000 Kč s úrokem z prodlení vyhověl (§ 220 o. s. ř.), a ve zbývajících částí rozsudek soudu prvního stupně potvrdil (§ 219 o. s. ř.).

22. Odvolací soud dospěl ve shodě se soudem prvního stupně k závěru, že v tomto případě došlo v posuzovaném řízení k nesprávnému úřednímu postupu v podobě porušení povinnosti soudu projednat a rozhodnout věc v přiměřené lhůtě (§ 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem). Žalobci tak vzniklo právo na zadostiučinění za nemajetkovou újmu (§ 31a odst. 1 citovaného zákona). Odvolací soud se proto dále zabýval všemi kritérii rozhodnými pro posouzení výše zadostiučinění v případě nepřiměřené délky řízení (§ 13 odst. 1, § 31a zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, i stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010). V souladu s tímto stanoviskem odvolací soud považuje základní částku, tak jak ji stanovil za jeden rok řízení (sníženou za první dva roky řízení) soud prvního stupně za správnou), tuto částku vynásobil celkovou dobou řízení a následně ji upravil v důsledku působení jednotlivých faktorů obsažených v § 31a odst. 3 písm. b) až e) zákona, když s kritérii, jak byly stanoveny soudem prvního stupně, nesouhlasil. Lze souhlasit se soudem prvního stupně, že posuzované řízení bylo poměrně složité a v rámci tohoto kritéria je nutno zohlednit složitost řízení, která zahrnuje jednak počet instancí, v nichž byla věc řešena, a dále složitost věci samu o sobě, zejména pak rozsáhlost věci včetně jednotlivých dílčích skutků. V této souvislosti je třeba přihlédnout k tomu, že věc byla rozhodována na čtyřech stupních soudní soustavy, po zásahu Ústavního soudu bylo třeba provést další dokazování a až poté byl žalobce zproštěn obžaloby. Proto z důvodu složitosti řízení je namístě ponížít základní zadostiučinění o 20 %, nikoliv o 40 % jak to učinil nalézací soud. Naopak odvolací soud vzal v úvahu, že řízení mělo význam pro žalobce, a to jednak jeho délkou a dále hrozím trestem, počtem poškozených, a proto na druhou stranu shledal důvod k navýšení základního zadostiučinění o 20 %. Po zohlednění výše uvedených skutečností odvolací soud základní zadostiučinění 162 000 Kč ponížil o 20 % a povýšil rovněž o 20 % a proto žalobci tak celkem náleží zadostiučinění v této základní výši; protože soud prvního stupně žalobci zadostiučinění v penězích přiznal ve výši 113 400 Kč, odvolací soud částečně zamítavý výrok napadeného rozsudku soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě co do částky 48 600 Kč s úrokem z prodlení vyhověl (§ 220 o. s. ř.), a ve zbývající části rozsudek soudu prvního stupně potvrdil (§ 219 o. s. ř.).
23. O náhradě nákladů řízení odvolací soud rozhodl podle ustanovení § 142 odst. 3, § 146 odst. 2 věta první o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř., a rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů. Odvolací soud shodně jako soud prvního stupně vycházel z poměru úspěchu a neúspěchu žalobce a žalované, přičemž v nároku na náhradu škody za ušlý zisk byl žalobce neúspěšný, naopak uspěl ohledně nároku na náhradu škody na zdraví, za nepřiměřenou délku řízení, za náhradu škody za obhajné a za náhradu za zadostiučinění v důsledku nesprávného úředního postupu soudu.
24. V této souvislosti pak odvolací soud změnil výrok napadeného rozsudku o náhradě nákladů řízení českého státu tak, že uložil povinnost k náhradě nákladů nesených státem na znalečné v plné výši žalované, neboť žalobce byl se svým nárokem na náhradu škody vzniklé na zdraví zcela úspěšný, náklady vznikly v souvislosti s vypracováním znaleckého posudku, který nárok žalobce podpořil, proto byla tato povinnost žalované v souladu s ustanovením § 148 odst. 1 o. s. ř. uložena.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže Nejvyšší soud České republiky na základě dovolání podaného do dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu prvního stupně dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací

51 Co 327/2019 8

soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Praha 12. listopadu 2019

Mgr. Martin Jachura v. r.
předseda senátu